

OVIDIU

PRIMA

Revista Literara Dobrogeana

APARE LUNAR

Director, PETRU VULCAN

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL 5

ABONAMENTUL

Un an în țară . . .	Lei 6	Un an străinătate. Lei 10	
Jum. an. „ . . .	Lei 3	Jum. an. „ . . .	Lei 5

UN NUMĂR 50 BANI

SUMARUL :

No 2.

Vinerea patimilor, Noaptea paștilor (poezii) de Rădulescu-Niger. — La început și după veacuri (poezie) de Felicia Ionescu. — Intre Aur și iubire urmare și tine (nuvelă) de Petru Vulcan. — Cum grăbim (poezie) de Felicia M. Ionescu. — Șeșe pagini mărețe din tre-utul nostru urmare de Căpitan Popovici-Răsboeni. — La Teruveren (poezie) de I. N. Roman. — Din Cordun (urmare și fine) de Const. Cihan. — Spre crângul morții (poezie) de Leontin E. Ilescu. — Iluminarea cu aceti-jenă (urmare) de Inginer Potârcă. — Istoria Epirului epoca veche de V. Diamandi. — Mulțumiri. — Poșta Redacției. Ovidiu — Bibliografii. — Înștiințări.

CONSTANȚA

TIP. DIMITRIE NICOLAESCU

1905.

Colaboratorii Revistei „OVIDIU“

Florian I. Becescu, Rădulescu-Niger, Dr. Al. Tălăşescu, Nuşi Tului, G. Murnu, G. Tutoveanu, I. Duşcian, Căpitan Popovici (Răsboeni) Dionisie Stoica, Opran Potârcea, D-na Nuşy P. Vulcan, D-na Ecaterina Dimonie, Leontin Iiescu, Niculescu-Varone, Iulian Siniol, Renert Const. Cihan, Const. G. Brădăţeanu, Al. Raulescu, Dem. D. Stoenescu, N. Baţaria, P. Danielescu, Ion Constantinescu, I. Ghiţan, Cruţu Delasă lişte, Şt. Tuţescu, Popescu-Turnu, V. Diamandi, Popescu-Dolj.

Bibliografii

A apărut:

No. 3 anul III pe luna Martie din minunata publicaţiune «*Revista Idealistă*» de sub direcţiunea D-lui M. G. Holban conţinând următorul bogat sumar:

1. D. A. *Xenopol* Politica Raselor
2. D. *Edgar T. Aslan*: Fiica lui Radu- cel-Frumos (împrejurări şi chipuri din trecut)
3. D. *August Scriban*: Observaţiuni asupra limbei româneşti (urmare)
4. D. *F. Brunetière*: Cinci scrisori asupra lui Ernest-Renan
5. *Clement-Bacău*: Dragostea Anei (povestire)
6. *Corneliu Moldovanu*: Orientală (versuri)
7. D. *Ion Măgură*: Scrisori din Paris
8. D. *M. Margaritecu*: Cronica Musicală
9. D. *Mihail G. Holban*: Viaţa în ţară şi în străinătate.
10. Buletin literar şi bibliografic (cărţi şi reviste române, cărţi şi reviste streine).

Recomandăm în special tinerimei să citească cu mare băgare de seamă articolul plin de adevăr al D-lui August Scriban: „Observaţiuni asupra limbei româneşti moderne“ pe care-l vom reproduce şi noi într'unul din numerele viitoare.

«*Arhiva*» organnl societăţii ştiinţifice şi literare din Iaşi în No. 3 pe Martie conţine următoarele

ilustraţiuni cum şi articole de interes mare:

ILUSTRĂȚIUNI:

1. Fabrica de pavele lemn, întrebuintată în Iaşi (1840-43).
2. Uliţa Pavelei de lemn (azi str. Academiei şi Goliei) din Iaşi (1845)
3. Vederea Iaşului, în 1840, după tabloul zugrăvit de Ludvig Stawschi aflător în pinacoteca din Iaşi.
4. Mitropolia din Iaşi, văzută din Uliţa Zului (azi str. S-tu Lazăr 1845).

S U M A R :

- Clement-Bacău*, Radu (povestire).
Dr. P. Zosin, Ospiciul de alienaţi de la Mănăstirea Neamţu (Inainte de 1863, contribuţie la Istoria psihiatriei în Rumânia).
C. Ionescu, Rolul educativ al ştiinţelor naturale.
Romulus Sevastos, Istoricul văei Dunării (VI Determinarea vârstei defileului. VII. Cursul Dunării România).
G. Puscu, Notiţe etimologice, IV.
Teodor D. Burada, Inceputul teatrului în Moldova III şi IV.

DĂRI DE SEAMĂ

- G. Silvan, Valea Albă (roman) Bucureşti 1905, de *P. Octavian*.
G. A. Teodoru, Din viaţa marinarului (nuvele) de *P. Octavian*.
Geologisches Cenralblatt, din 15 Febr. 1905. — Asupra maselor de lunecare pe coaste de Pavlow A. P. de *R. Sevastos*.

CRONICA

Viaţa Nouă, Semănătorul. Cărţi şi Reviste.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

Director fondator: PETRU VULCAN

VINEREA PATIMILOR

I

Întunerecul tresare în măreța Catedrală
La întâea licărire a făcliei din altar.
Imprejur un tânăr frate, caleă 'neet și cu sfială,
Și în toaca de pe umăr de trei ori lovește rar...

Glas de clopote pe urmă pune vaea în mișcare
Până 'n taina depărtării străbătând răsunător,
Și grăind ereștinităței cu adâncă înfiorare
Că e noaptea îngropării lui Christos-Mântuitor.

II

In curatul giulgiu doarme pogorâtul de pe cruce
Intre flori de primăvară și 'ntre-aprinsele făclii,
Iar din lumile divine Nemurirea îi aduce
Ale vieței viitoare pe vecie raze vii!...

Preoți, vechi urmași apostoli pe-a Credinței mândră cale,
Stau în jurul sfintei mese, dați adâncei privegheri,
Iar biserica răsună de cântările de jale,
De cântările nădejdei giuruitei învieri!...

III

Imprejurul Casei Sfinte, subt a lumii boltă mare
Unde-atâtea mii de faele nesfârșite strălucese
Christ, ce om, își face-acuma cea din urmă preumblare,
In al clopotelor sunet ce departe o vestese!...

Lungi fiori străbat mulțimea ce 'l petrece adânc plecată;
Lungi fiori străbat în spațiu pân' l'al stelelor cuprins,
Iar atunci din ele-o parte par'că s'ar fi stins de-odată
Și în facele mulțimei pentru Christ s'ar fi aprins!...

NOAPTEA PASTILOR

I

Laerimi scumpe de speranță, laerimi dulci de bucurie
 Plouă cerul din adâncul înopțatului cuprins..
 Glas de clopote vestește clipa care va să fie
 Când Christos Mântuitorul moartea lumii a învins...

Nu e loc de întunerie unde-i mare de lumină,
 Și 'n lumină se răsfață tot locașul Celui Sfânt ;
 Toți aleargă s'o primească din obârșia divină,
 De la cel ce 'nfățișează Mântuirea pe pământ ..

Și acesta 'naintează ca Apostol al Credinței
 Între frații săi apostoli, de simboale purtători,
 Să vestească 'n fața Firei clipa mare-a biruinței
 Adevărului cel vecinic,—clipă plină de fiori..

II

Pretutindeni e tăcere în a nopții adâncime..
 Străbătute de 'ntunerec toate-așteaptă pe pământ
 O lumină, să despice a vieți 'ntunecime,
 Peste oameni, peste lucruri să arunce nou vestmânt..

De o dată viu răsună, în tăcerea ce tresare,
 Glas din mijlocul mulțimei, glas de-apostol inspirat
 Care scapără lumină și de sus din ceruri pare
 Pogorât, să spue lumii că : *Christoz a înviat!*

III

Cânturi vesele se 'nnalță, note dulci armonioase,
 În adâncurile Firei bucurie strecurând,
 Dând gândirei într'o clipă sboruri rezezi luminoase,
 În urzeala omenească tot prin tot transfigurând.

Dăruind vieță nouă și simbolului putere
 Că : un om s'ajungă poate ale Cerurilor culmi,
 A 'nviat Mântuitorul cu a Firei înviere,
 Răsărind lumină lumii din lumina altei lumi !

N. RADULESCU-NIGER

LA ÎNCEPUT ȘI DUPĂ VEACURI

MOTTO :

La început era cuvântul, și
cuvântul era la Dumnezeu, și
Dumnezeu era cuvântul...

Evangelia de Paș i, Ioan, cap
I, v. 1..

*La 'nceput era cuvântul
Și cuvântul El era
Prin cuvânt făcu pământul
El, Cuvânt de-a pururea.*

*Și pe astă plăzmuire
El a pus stăpân pe om,
Și-i ceru pentru iubire
De iubire un atom.*

*Insă omul cade 'n ură,
Și din ură în orgii,
Și ca el mai rea faptură
Nu-i nici fiară 'n vizunii.*

*Se 'ntrupă în timp Cuvântul,
El pe el se umili;
Și așa-L iubi pământul
Că pe cruce-l pironi.*

*Groaza firea revoltase:
Firea s'a cutremurat;
Când călăii El ertase,
Firea i-ar fi spulberat.*

*El din marea sa iubire,
Tot păcatul ispăși,
Și-a făpturii mântuire
Cu iubire-o săvârși,*

*Căci din morfi în ziu'a treia
A 'nviat Cuvântul-Om.
Și-i ceru făpturi-accia
De iubire un atom.*

*Secoli mulți de-atunci trecură
Paști avut-am sute, mi.
Și ca omul rea faptură
Nu-i nici fiara 'n vizunii.*

Felicia M. Ionescu

Pomârla.

INTRE AUR SI IUBIRE

— NUVELA —

Urmare și fine

IV

Emil se uită cu așa dor la ea; nu se putea sătura admirând-o — cât de frumos s'a dezvoltat din acești din urmă doi ani de când lipsea din țară.

— Imi pare că te gândești la ceva, Aurora... ori poate... prezența mea... te a indispuș...

Aurora trăsări din nou și de astă dată, sculându-se de unde șezuse și apropiindu-se de el, zise îndurerată:

— Emile, de ce ești răutăcios cu mine?. Prin cuvintele tale tu mă faci să sufăr...

— Mă iartă Aurora... dar fiind-că eram obicinuit să te văd totdeauna veselă, de aceea mi-a scăpat o reflexiune greșită.

Aurora se gândi că Emil avea dreptate — da, trebuie să fie veselă, să nu se gândească decât la Emil — pe care nu-l văzuse de doi ani; dar prin ce mijloc să scape de gândurile negre cari o torturau? Ah, muzica! Se apropie din nou de piano. Emil o urmă. Pe pupitrul pianului observă opul simfoniei No. 4 din Mendelssohn..

— De ce nu vrei să-mi faci plăcerea, Aurora! E atâta timp de când nu te-am auzit!

— Lasă că mă vei auzi; avem timp de aci încolo.

— Se mai păstrează vioara mea?

— E chiar la locul ei unde ai lăsat-o. Amândoi se îndreptară spre camera de alături.

El deschise cutia, privi cu ochii schân-teind de bucurie vioara, o luă cu dor de unde o așezase ca și cum ar fi voit să o îmbrățișeze, și începu să o acordeze.

Aurora privea la el și se sili din răspuțeri să nu lăcrimeze.

O... vioara asta la câte scene duioase de iubire nu fusese martoră ea! Câte amintiri sfinte nu-i păstra acest instrument?

— M'a luat un dor așa de mare de concertele noastre simfonice din trecut Aurora!

— Ții mult să cântăm?

— Atât de mult! Cu deosebire când mi-am revăzut vioara.

— O... nu vroiu numai plăcerea mea să fie motivul.

— Iar ți-am pricinuit supărare... Ah, ce rea ființă sunt Emile...

— Nici de cum dragă; am zis numai, dacă și tu vei fi având plăcere să cânti.

— Cum să nu am plăcere și cum să nu fiu veselă de vederea ta...?

— Știu eu, știu că ești bună... nu mai supărat nici-odată.

Aurora îl privi fugitiv cu iubire și frică în același timp și ea să nu-i ghi-cească Emil starea sufletească, se așeză pe scaunul de lângă pian și degetele ei alunecară pe clape. Scump era Emil în manifestarea sentimentului de admira-țiune prin cuvinte; dar de astă dată, mirat de precisiunea, precum și de căldura și poezia sufletului ei tânăr, ce imprimase în executarea simfoniei, nu s'a putut reține să nu o felicite.

În toată casa plutea o armonie sfântă, în cât ariile ductului păreau că fac să tremure petalele florilor din glastre.

Chiar papagalul din gang, un iscusit gimnastic, care se legănase până aci pe micul trapez, se cumintise și întinzând mereu gâtul, se silca în tăcere să imiteze pe stăpâni.

În fața avântului Aurorei, pe când Emil căuta un termen mai potrivit, mai poetic să o felicite, dânsa mai expansivă, îi zise repede:

— O! ceu ar fi gelos de vocea ta Emile.

El la rândul lui:

— Cele nouă muse te-ar proclama re-gina lor.

Grațioasă de unde sezea, Aurora îl privi gales și întorcând capul în dreptul pianului, zâmbetul ei alunecă pe aria trilurilor ce făcea să răsune prin mișca-rea vigilentă a clapelor, cari păreau că sunt vrăjite sub apăsarea ușoară a de-getelor ei.

Emil, cu capul plecat într'o parte, apăsând pe o extremitate a vioarei, stătea doi pași apropiere de dânsa și privirile sale se perdeau în extaz de asupra ca-pului ei, împrejurul căruia i se părea că distinge nimbul aureclei de fecioară, ce-l fermecase și-l făcea să-și traducă simțirea în note clare, pline de dorul ei ce vibrau duios.

În acest moment însă, îi difilară prin minte primii ani ai adolescenței lui, at-unci, înainte de a pleca la Paris, la primele simptome de iubire ce se manifestau în inima lui pentru dânsa, când nu se

jenau unu de altu, când nu erau ținuți de rău, de a rămănea ceasuri întregi la o laltă, ne-observați ne-bănuiți de nimeni, atunci când de multe ori o săruta din fugă — iacă așa să o năcăjească — ori că era o atracție poate, de care nu-și putea da seama.

— I se păru că o aude și acum, căutând să scape de îmbrățișările lui;

— Lasă-mă Emile, nu înțelegi... Uite vine mama; zeu uit-o...

Emil se uita într'acolo și văzând că e mințit, se repezea din nou la ea.

Aurora, ca să scape, se gudura dulce pe lângă el — lăsându-și gura pradă să-rutărilor lui:

— E... lasă-mă... lasă-mă... să știu că mă supăr pe tine Emile; e destul a-cum de!...

Ah, ce dulce îi sunau la urechii ulti-mile ei cuvinte și cum ar fi vrut să le mai asculte și acum...

Îl speriasc de multe ori cu vorba asta și de câte ori se vedea incolțită în vre un ungher, era cel din urmă mijloc prin care putea să scape de potopul sărută-rilor lui.

Stai că vine mama!

Ori: nu acum, mai pe urmă, vin eu la tine, dar să fii cu minte, nu cum ții-obiceiu!

De multe ori, când Aurora nu se știa sigură și el se apropia doar de dânsa, numai ce-o auzia:

— Maaama...

Pentru Emil cuvântul acesta era un semnal de oprire, un lacăt, ce-i închidea poarta raiului, în cuprinsul căruia se afla comoara inimei lui.

Emil, de multe ori suspina, când nu-l lăsa să o sărute, și chinul acesta îl mistuia amar, și-l făcea să devină posomorât, lucru, pe care dânsul observându-l, nu-i venea la socoteală să-l lase supărat, de accia se apropia pe ne-simțite de el și nu se putea îndura să plece fără să-l întrebe:

— Ce? iar te-ai supărat... Vezi ce ur-cios ești...

Emil se folosea de acest prilej, și fără să mai răspundă nici da, nici nu, îi cu-prindea capul între mâini și o săruta când în ochii, când în gură, cu așa sete, în cât ea numai avea în cotro, se supunea un minut, două, până ce iar scâpa și-l lăsa în farmecul visărei lui să-și traducă sim-

țirea adese ori în versuri, al căror suflet și viață îl dădea ea, cu gingășia ei aproape sălbatică, cu grija de a nu fi surprinsă și de multe ori cu bravarea pericolului de a-i face de plac — numai să nu-l știe supărat pe dânsa — motiv care ar fi indispus-o să sufere chinuri zile întregi.

Ea, prin Emil, se deșteptase la o nouă viață primă-varatică, prin el simțise poezia firei și i-se părea că urmează pentru, aceasta să-i ofere ochii ei plini de duioșie, pradă iubirei lui ideale.

Iubirea această însă fusese lipsită de formulele obicinuite de tinereții inamorați în asemenea împrejurări.

Intr'adevăr, cercetându-le ascunzătorile, am putut vedea cum ea a născut în inimile lor — așa pe ne-simțite fără tranziție bruscă, fără să-și dea sama nici unul nici altul de transformarea prin care treceau inimile lor.

Însăși aparițiunea sufletelor lor în vise, trecuse ne-observată. Și unul și altul își aducea aminte ziua că s'a visat în timpul nopței, dar aceste fenomene sufletești nu luau nici odată proporțiunea unui eveniment, în cât să-i determine a-și mărturisii visele, cari treceau în lumea lor eterică ne-luate în seamă.

Iar când iubirea a cerut cheazășie, care consta într'o sărutare fierbinte, nu s'a făcut nici un us de vorbe.

Inimile au vorbit, ochii au înțeles totul și buzele lor s'au întâlnit fără să se întrebe: mă lași, îmi dai voce? ori: ah, cât te ador!

Emil nu-i zisese măcar obicinuitul: iubit-o.

Ea nici pe nume nu-l chema.

Când vorbea cu mamă-sa, evita în totdeauna să-i pronunțe numele. Dacă trebuința o cerea să pomenească de el, la întrebarea mă-sei: care el? zicea repede: Emil de! după ce pronunța de mai multe ori: el, el, el.

Nici «vere» nu-i zicea, ca și cum conștiința urma să o chinuască, dacă pentru ochii sau auzul celor din casă ar fi suprapus cuvântul familiar de «văr» celui de «iubit» rostit totdeauna în gând.

Roșea de câte ori trebuia să confirme întrebarea mă-sei.

— Cine? vărul tău Emil?

— «Da!» acest «da» era pronunțat cu așa sfială, în cât ochii ei căutau cu un

fel de spaimă prin prejuri, lucru care nu fusese observat încă de mamă-sa.

Acum, după o absență de 2 ani, în care timp imaginea ei se gravase ca o icoană în inima lui, păstrând-o ca un odor neprețuit în valurile lumii, acum când ea ajunsese culmea dezvoltării ei fizice, și intelectuale, dorea să știe, să audă ce n'auzise în trecut și de care nu fusese curios.

Vroia să cunoască cu siguranță, dacă pe temelul iubirei din trecut își poate înălța castelul iluziunilor sale sau nu?

Frământat de acest gând, îl făcu să nu mai poată mănui areușul vioarei cu ușurință.

Deschilibrul lui fu observat de Aurora, de aceea întorcându-și capul o clipă îi zise zâmbind.

Ce faci Emile?

Emil într'adevăr, nu se mai simțea în stare să continue.

Fața lui deveni palidă, ceea ce dovedea că inima îi bătuse cu violență în câte-va secunde.

Vioara și areușul îi scăpară din mâini!

Același lucru i-se întâmplă și Aurorei: și dânsa nu mai putu continua și deși nu se uitase la el, tremura din tot corpul.

Dar cum să deschidă el paginile de aur ale cărței, care povestea de clipele cele mai frumoase din viața lor, să o îndemne și pe dânsa să citească și din impresiunea ce-i vor lăsa paginile acelea sublime, să deducă înțelesul prezentului și deslegarea viitorului?

Cum să se întoarcă la anii dulci de nebunii?

Cum să se înceapă D-zeule? Îi vinca așa de greu să se tradeze cât suferă și-a suferit pentru dânsa. Cât o adora? și cum fără dânsa i-ar fi cu neputință viața mai departe. Și totuși gândindu-se la prilejul așa de rar — că sunt singuri — se hotărâ tremurând de emoțiune:

— Aurora! dulce Aurora... sufer atât de mult..!

Dânsa cu fruntea rezemată în palmă, cu mâna cealaltă atingându-i umărul, grăi cu sfârșeală:

— Da! și tu suferi... credeam că numai eu mă sbucium în brațele disperărei...

— De doi ani încoace mă chinuiesc în frigurile iubirei tale Aurora.

Aurora elătină ușor din cap și-și șopti: ce nenorocire Doamne!

— Oh, atunci nu știam cum prețul sărutărilor noastre, îl voi răscumpăra cu mii de lacrimi... Gândul meu nu te-a părăsit nici o clipă... Tu ai fost steaua mea cea luminoasă care mi-ai îndreptat pașii spre triumf; imagina ta mi-a fost astrul care m'a încălzit și luminat. Reîntorcându-mă în Patrie, unicul meu gând a fost să te revăd și să-mi unese viața cu tine...

Aurora tresări involuntar. Iși simțea inima că stă să-i sfarme pieptul... Se forță să nu izbucească în țipăt disperat...

Emil continuă :

Da, te-am revăzut, regăsindu-te mai frumoasă, mai strălucitoare și acum când înțeleg rostul lumii, viu să te rog în genunchi, să mă scapi de îndoiala țiegașe, să-mi spui cuvântul din urmă pe care n'am avut fericirea să-l aud atunci : mă iubești Aurora ?

Mută și disperată mai mult de durerea lui, decât de a ei, vru să-i dea o vagă speranță — și întorcându-se cu fața spre el, care stătea în genunchi atâta putu rosti :

— Emile...! și plânsul îi tăia vorba...

Sărmanul Emil, el nu știa nimic. Mai îndată ar fi crezut în putința unui cataclism decât să-și inchipuiască pe Aurora logodită. El vorbea iubitei lui, idealului visurilor sale, nu știa că vorbește viitoarei soții a avocatului Pleșoianu.

A, dar ea cum n'avusese noroc să-l asculte, vorbindu-i așa acum 2 ani, cum nu-i mărturisise el cu atâta durere iubirea aceasta pe care o crezuse trecătoare ?

Cuvintele lui de acum îi ardeau inima și văpăia acea tindea să-i cuprindă întreaga ființă.

În lipsa-i sărutărilor lui din trecut le socotea drept dulci nebunii și chiar înainte de logodnă, deși în primul moment mintea îi fulgerase la Emil, în urmă însă, chibzuid mai matur, și-a zis : ce a fost între mine și el nu era decât o copilărie, acum însă sunt datoare să ascult poveștile mamei; ia are dreptate; el e un om avut și fără avere, ce poate face cine-va... Da, să-mi fac datoria.

Și se hotără mai de voe, mai fără voe, dar acum simțea și auzea par'că glasul inimei spuindu-i : cât de amar te-ai înșelat, dacă ai crezut că te vei putea împăca cu aurul viitorului tău soț, în schimbul iubirei lui Emil.

Dar cum ar fi îndrăznit să spue ia măsei că iubește pe vârul ei ?

Ah... și acum era așa târziu !

Cum stetea cu ochii umezi de plâns și plecați pe bucelele părului lui Emil, simți un fel de ametială care o făcu să izbucească.

— Ah, mie-o rău Emile... ajutor...

— Ce este Aurora, ce ai dragă ? Nu-mi răspunzi ce te-am întrebat ?

— Da, Emile dragă, da... îngână dânsa rezemându-și fruntea de capul lui, te iubește până la moarte, dar...

— Vorbește înțelegându-te !

— Nu pot, nu mă părăsi sunt pierdută Emile... eu nu mai sunt... nu-mi mai aparțin mie, blestem să fie destinul Emile..

— Cum ? ce ai zis ?

N'a mai putut continua : se ridică încet de pe scaun, întinse mâna spre gâștra de la extremitatea pianului. Unde își aduse aminte că rămăsese un bilet de invitație cu marginile aurii, de la logodna ei, pe care îl dete să-l citească pe când cu mâna cealaltă acoperindu-și ochii, așteaptă sentința — pe care era hotărâtă să o primească — ori care ar fi fost, chiar de i-ar fi cerut viața.

Emil privi un moment asupra conținutului și ajungând la numele Aurei, simți în dreptul creștetului ca și cum l'ar fi împuns cine-va cu un fer roșu și ascuțit la vârf, ceea ce-l făcu să se celtine locului, apoi ridicându-se cu mare greutate de unde stătuse în genuchi, se retrase doi pași înapoi, rămase o clipă aiurit în mijlocul salonului cu ochii pironiți la Aurora și izbuind într'un hohot straniu, făcu să se audă în toată încăperea un aiurit disperat...

De l'ar fi putut vedea Aurora cum era la față, s'ar fi dat în lături de spaimă, dar și dânsa cu capul plecat pe piept își frângea degetele de disperare și nu făcea decât să acuze ; ah, mamă, mamă, ce m'ai îndemnat să fac !

Ochii lui Emil sticleau ca ai unui mort, mușchii feței sale erau contractați ca și cum simțea durerile provocate de un clește înroșit.

S'a întors pe loc și cum ușa salonului era deschisă, înconștient se îndreptă spre eșire cu capul gol, lăsând să se audă în urma lui înăbușit de tot : « sa logodit, ah s'a logodit ! »

VI

Intr'o zi, de vară, în dorința mea de a explora terenul inimilor, pustiite, uitate de lume între zidurile ospiciilor, m'am îndreptat la ospiciul M...

În partea dosnică a ospiciului se întindea o grădină străbătută de alei plantate, în mijlocul cărora se vedea pavilionul de vară, destinat odihnei pacienților.

Intendentul, tocmai voia să mă conducă într'acolo, când fui nevoit să mă opresc brusc din mers la râsul argintat ce râsuna în apropierea mea.

— «In fine Victoraș dragă, te regăsesc; ah, cât am suferit iubitul meu, de la dăspărțirea noastră... Lasă-mă puile, să-ți desmerd fruntea, să-ți sărut ochișorii tăi duioși cari m'au fermecat...»

Tânăra pensionară, cu o repeziciune uimitoare, înainte de a fi oprită de intendent, făcuse întocmai cum spusese.

Îngălbenisem de spaimă și eu tot tonul poruncitor al intendentului de a se retrage la locul ei, totuși încă nu mă slăbea de mână.

— D-șoara E. C. îmi șopti el — alicenată în urma unui amor nenorocit.

În apropierea noastră un tânăr țaran trecu fuga, salutând militărește, apoi iar se întoarse, apăsând tălpile în pământ și de odată își porunci scurt și apăsător: Stăi! și în urma: — stânga... 'mpre! jur!

Purtând subsori un bețișor se repezea doi pași înainte, când iar cu aceeași iuțală, dedea doi pași înapoi și tot așa la dreapta și la stânga, executa uimitor de bine instrucția soldatului înaintea regretatului colonel T... care, în halatul său și cu papuci în picioare, rămânea pasiv pe o bancă, privind din când în când sarcastic pe soldatul ce se frământa în fața lui

În toate mișcărilor acestui soldat nenorocit se vedea pe de o parte groaza de i-o inspira superiorul, pe de alta răvna lui de a-l satiriza prin diferite grimase când colonelul privea pierdut aiurea.

Mai de o parte, un altul își storcea pumnii în continuu, întocmai cum ar fi stors canuri de tort văpsit și-și șoptea: 2 cu 2 și cu 4 cu trei, nouă și cu 5 fac 17 franci napoleoni bun câștig!

Dincolo o femeie tânără, brunetă la față, suind pe un fel de estradă, începea să cânte la intervale, în diferite limbi

și după ce sfârșia, aducea grațios degetele la gură, făcea câte-va complimente în dreapta și în stânga și se îndrepta spre noi cu cheta.

Pe lângă grilajul de fier un altul se repezea de colo până colo, dedea semnale fluierând din degete, agita o batistă prinsă de un vârf de băț, și sărind striga: stăi, stăi că vine trenu Gheorghită taică!

În apropierea pavilionului văzui pe unul săsăind întocmai ca o găscă când stă pe ouă; așa și el smulgea firicele de iarbă uscată și le aranjava împrejurul lui. Stătea pe o grămadă de pietroae.

Soldatul cel șugubeț apropiindu-se de el, strigă ca un satir:

«Ți-a eșit puii mei... gânsacule... uuși rața naa... țin-te după ea că a sărit în baltă.

Privirile mele însă fură atrase spre pavilion, unde văzui un tânăr pacient, frumos încă la chip și elegant îmbrăcat în halatul său.

În apropierea lui să aflau două dame investmântate în negru, una în vârstă, cealaltă în floare.

Bătrâna pe colțul unei bănci își ștergea lacrimile cu batista, pe când tânăra așezându-se lângă pacient privi cu duioșie în ochii lui, îl îmbrățișa cu toată puterea tinereții sale și înăbșindu-și glasul să nu țipe, căută să-l readucă în simțire, sărutându-l pe frunte și aducându-i mâinile la buze; dar în zadar, pacientul rămânea indiferent la toată dragostea ce i-o manifesta tânăra persoană.

Privea în neștire când la una când la alta, se silea parcă să-ți amintească cine sunt, aci se furișea un zâmbet straniu pe figura lui suferindă, aci iar dispărea până ce un nor de tristețe îl înfășura ca într'o mantie neagră și rămânea în nesimțire cu ochii pierduți în zare.

Atunci tânăra izbucni în hohot de plâns:

— Emile, dulcele meu Emil... eu sunt verișoara ta Aurora...

Ah, D-zeule, de ce nu-i redai scînteia divinei tale înțelepciuni, să mă recunoască!

Emile dragă, nu cunoști tu pe Aurora?
În acest moment pacientul privind-o în ochii făcu să se audă:

E logodită... m'a uitat... și o iubeam...
Apoi din liniștea acea de sfânt resemnat, de odată izbucni ca un leu răcnind,

Ah... dați-mi un revolver... să-mi sbor creeri... un revolver...

Spațiul grădinei păru că se cutremură, Emil alergă împrejurul grilajului ca o vijelie... Intrase în criză.

Intendental respectos făcu semn femeilor să se retragă.

Deprimat sufletește, am eșit din ospiciu.

În trăsura care fulgerase pe d'naintea mea, auzii pe D-na Z... strigând vizitiului:

— Mână cât ai putea mai repede la farmacie... Apoi Aurorei:

— Maică puful, vino-ți în fire...!

PETRU VULCAN

Cum Grăbim...

*Lâng'un părau, din când în când
M'oprese privind, cum murmurând
Grăbește tot mereu spre vale.*

*Ce-asămănare!... Nici gândim,
Că 'n ruptu-capului grăbim
Spre-a vieții cea din urmă zare...*

Pomăria, 1904

Felicia M. Ionescu.

SEASE PAGINI MAREȚE

DIN

TRECUTUL NOSTRU¹⁾

urmare

7. Puncte strategice

Pe lângă oaste, care coostituea forța mobilă de apărare a țării, Moldova mai dispunea pe atunci de mai multe cetăți întărite cari formau puncte strategice foarte importante și anume:

Hotinul pe Nistru, la hotarul despre Polonia, făcea fața unui atac din acea parte.

Cetatea-Albă. La gurele Nistrului se punea în calea năvălirilor tatarilor și Cazacilor. Comanda Marea Neagră, pe care pluteau vasele moldovenilor, venețienilor și genovezilor, ce făceau comerț cu Moldova.

Kilia. Comanda gurele Dunărei. Apărând

această arteră comercială, contra năzuințelor de cotropire ale Turcilor.

Cetatea Crăciuno. Cucerită de Ștefan dela Munteni împreună cu ținutul Putnei. Servea drept punct de sprijin, contra invaziunilor din acea parte.

Cetatea Neamfului. În munții Moldovei. mai mult un castel, rămas de la cruciați de prin secolul al XII-lea. Servea drept punct de sprijin despre hotarele Transilvaniei

Suceava. Capitala țării, era înconjurată de ziduri puternice și capabilă de o lungă rezistență, după cum vom vedea în bătălia lui Ștefan cu Polonia.

Romanul și Vasluiul. Două crașe situate cam în centrul țării. *Pozițiuni strategice de mare valoare.* Aci Ștefan cel Mare, și-a concentrat oștirea în mai multe rânduri, înainte de a se izbi cu turcii și polonii.

8. Mobilizarea și Concentrarea

Aceste două operațiuni sub alte denumiri se executau pe timpul lui Ștefan cel Mare cu o repeziciune demnă de admirat, chiar pentru timpurile în care trăim. Deși nu se cunoaștea telegraful, telefonul și drumul de fer pe acele vremuri.

Trebuie a mai ține seamă că pe atunci, nu se respectau uzurile diplomatice, în ceea ce privește declarația de războiu.

Agresorul când îi venea la îndemână, da navale peste hotare arzând, pustiind, jefuind și robind, tot ce-i sta în cale. Pentru a nu fi surprins de evenimente, Ștefan cel Mare, organizează cele 19 căpităni, care străjueau hotarele și asigurau liniștea înăuntrul țării. Aceste căpităni serveau ca un fel de *trupe de acoperământ*

Când în vr'o parte de hotar, se simțea ceta de oameni, care încercau a calca țara, capitanii pe deoparte opuneau rezistență pe cât puteau iar pe dealtă parte prin *gonaci espre*, vesteau *părcălăbia* sau *vornicia* cea mai apropiată, de primejdia ce amenința țara. De aci un roi de gonaci, duceau vestea, pe deoparte, prin toate naghiturile țării iar pe dealtă parte, gonaci expr până ajungeau la Domnie în Suceava.

Domnul înștiințat, lua dispoziție tot printr'un roi de gonaci, a se vesti comandantii de ținuturi, de locul unde trebuiau să se adune oștile în tabără, iar dânsul în capul letegiilor pleca în ținutul unde chibzuia a-ș torma tabăra. În drum era întâmpi-

Vezi No. 8, 9, 10, 11 și 12 din 1904.

nat de calarași și alte cete, care veneau să ia loc sub steaguri.

Iată cum se petrecea această operație: Să presupunem că se pregătea o năvălire a Tătarilor în țară.

Distanța de la Galați și până la Suceava precum și de la Nistru, cam din dreptul Tighinei de astăzi și până la Suceava este cam de 300 Kilometri.

Ținând seama de înălțimea gonacilor moldovenesti, care străbăteau poartă până la 15 Kilometri pe oră, admitem 12 Kilometri distanță minimă ne va da:

Spațiul 300 Kilometri împărțit cu 12 Kilometri înțeleală pe oră vom avea timpul: $300 : 12 = 25$ ore.

În 25 ore cel mult Domnul era vestit în Suceava, dar acest timp era cu mult mai scurt în realitatea cazurilor. Acum să presupunem că Domnul voia să-și instaleze tabăra la Vaslui, unde aștepta sosirea tuturor cetelor de prin ținuturi concentrarea)

De la Suceava la Vaslui 100 Kilometri.

Cum toți curtenii și lefegiii erau călări. în seara zilei a III, tabăra era instalată cu aproape toți călărașii și darabanii. În seara zilei a IV-a întreaga oaste de războiu era concentrată în tabără. În a cincea zi Domnul putea lua *ofensiva* sau primi *bătălia*.

Astăzi cu toate mijloacele vorbirei de departe și a celerității locomotiunii, această repezițiune nu poate fi admisă. Pe lângă *instrumentul războinic*, atât de viguros, secretul tuturor marilor izbânda a lui Ștefan sta, în nimitoarea grabă a *mobilizării și concentrării* armatei, a căreia gros al războinicilor, erau pe la casele lor văzându-și de plugărie.

La nici o națiune din Europa atât în evni mediu cât și în timpurile moderne, aceste două operațiuni nu s'au putut executa cu graba cu care se făceau în Moldova pe timpul marelui Ștefan.

Turcii erau o putere de *însăimântat* fiind-că, aveau armate permanente numeroase, și acest lux și-l puteau permite prin contribuțiunile ce ridicau de la popoarele nemahomedane.

Moldova în raport cu mijloacele bănești de care dispunea, n'ar fi putut cu nici un chip ține în mod permanent o armată de 54.000 cum arată Cantemir. Și apoi ce ar fi însemnat chiar o armată de 54.000, față de colobalele efective turcești.

Dar *sfinția din convingere, înaltul principiu*, de a și apăra legea și moșia, și cum toți erau proprietari își apărau fiecare proprietatea sa. și tot odată cu toții pe cea mare, țara.

De aceia când erau vestiți, răspundeau în grabă la chemare *incălțându-și ficcare șoimul (calul) ascuțindu-și toporul și sărutându-și odorii copiii*.

De care-ce toți de acasă *veneau călări* aducându-și pe cal și merinde pentru hrană Aici sta tot *secretul repezițiunii mobilizării și concentrării oștirii*, pe timpul lui Ștefan cel Mare.

Când se făcea *obmarca gloatelor*, operația nu suțerea întârziere, fiind-că fie-care țaran își avea calul său de fugă, pe care încăleca și alerg sub steaguri.

Acel caro ar fi dat dosul i se confisca avntul și da la un războinic viteaz, iar dânsul trebuia să umble pribeag toată viața lăsându-și familia în mizerii și cu o pată rușinoasă, pe care fiii urmau să o ștergă prin un act de bravură. *Simple dar sublime moravuri!* demne de imitat în totul de noi generațiile de astăzi.

Războiul lui Ștefan cel Mare

MATEI CORVIN REGE E UNGARIEI
BAIA (14 Decembre noaptea 1467)

Cauzele politice care au provocat războiul. Aceste cauze sunt multe.

a) Petru Aron alungat din domnie de către Ștefan se refugiază în Polonia, apo după ce Ștefan încheie alianță cu C zimir; fugi în Transilvania adăpostindu-se la curtea principelui acelei țări Sebastian de Rogzon.

Ștefan pe deoparte, pentru a răz una moartea tatălui său, iar pe dealta, pentru a scăpa de un competitor primejdios, intră cu oaste în Transilvania sperând că prin frică, va constrâng pe principele acelei țări, de a preda în mânele sale, pe rivalul Petru Aron (146). Rivalul său fugind la curtea regelui Matei Corvin, Ștefan s'alesse din expediție, numai cu prăzile ce apucase după obiceiul timpului.

Matei Corvin în acea vreme, fiind ocupat cu certele dintre Boemi și coroana Ungariei și amenințat cu o năvălire din partea Turcilor, n'a putut eși întru întâmpinarea lui Ștefan, pentru a apăra pe vasalul său prințul Transilvaniei de năvălirea Moldovenilor.

ținându-se pe picioare; Pachia tremurândă îl sprijinea de subțioară.

Cu greutate ajunseră.

«M-ați așteptat pe mine feciorei mei, ospătați sănătoși, — începu rar, eu nu pot. — De amiază mi-a venit rău, rău de tot... bătrânețele... așa un negru mi se puse dinaintea luminei ochilor... și apoi o amețeală!. De nu era Vasilca, cădeam pe spate cum eram la clădit paele. Cu noroc mi-a venit rândul... măcar de-ar fi!...»

— «Lasă Moșule, intrerupse unul, nu mai grăi asemenea vorbe. Așa vine ciurmurluiala fără să mai intrebe pe om; Luați aici cu noi de câte-va ori, mâine o să dea Dumnezeu și o să vă sculați sănătoși voioși după cum vi-i obiceiul».

Două femei șoptiră, în taină, la ureche!

Mâncarea, începu, cu poftă ce nu o poate avea nici boerul la masă la Capșa.

Privirea blândă a lui Moș Surdoaică împrejmuia pe toți mesenii; se uita mai mult la Pachia, care și ea îndurerată de boala tătucului îndrepta ochii în adâncul celor ce văzuse multe, îi dase ei viață!...

Ce vorbeau aceste suflete....

Il scutura frigurile; copila nu putea ațipi de fel.

O îngrijea fierbințele aceluia care vorbea întraiurea, cum prindea cu mâinile în gol, prin aer, și strângea din degete ca și cum ar fi zugrumat ceva. Se trudia având boabe de sudoare pe frunte, uitându-se speriat la acele forme ce le vedea dinainte bizare — muncile iadului!

De frică, desnădejduită, bătea mătânii, înaintea iconiței așezată pe un scaunel, în toată credința ei, ușurată, cu fie-care vorbă, rostea o rugăciune lungă terminată prin «Maica Domnului, scapă-l pe tătucă... scapă-l...» — îndreptându-și ochii mari, de nevinovată către divinul cerese, că părea o sfântă în această solemnă tăcere, mișcătoare atât: de puterea întunericului cât și de interiorul prea sărac al colibei.

O lumânare de ceară, într'un ungher, așezată într'o cană de lut smălțuită galben, răspândea o lumină mică, tremurătoare.

Vaite....

Pachia schimbă des apa rece muind cărpa luată de pe fruntea bolnavului înlocuită cu frunze de brustur.

În nemărginita ei durere acătătoare de cel mai mic manifest al zdrobirei, cu căldură, așa după cum știu acei nenorociți, sărută mâinile uscate, subțiri și înegrite ale tatului...

«Taică, tătucă!... nu ți-i mai bine?...»

Așteptătoare, se uita la ușa colibei să se zărească de ziuă. — Ziuă, figura celui bolnav nu este așa de înspăimântătoare la gândul că acea carne, acei ochi, acele buze rostitoare de atâți.. se vor descompune....

Aprofunditatea morței un minut de-o răscolești, este zdrobitoare!...

Cele ce urmau să se petreacă după ce ar fi înghețat suflarea bătrânului o puneau pe cuțite. Întâmplările cele mai triste dădeau loc să te primble prin ele: «Să moară el... tătucă... s'o lese pe drumuri, fără nimeni, străină pe lume!. asta, nu nu se va putea!...»

Lacrimile, pentru fie-care sbucium al gândirei, picurau.

Plângea.

— «Mi-i ars gâtlejul, scumpă Pachia, dă-mi o țără¹⁾ de apă... cu aceste vorbe rostite slab bătrânul dădu viață celor dimprejur. Buzele-i erau albe, fața ca de mort.

Fata ținea cana la gura bolnavului și podul palmei la fund să nu se prelingă vre-o boabă pe pieptul sbuciumat ca o apă.

După ce își udă sufletul c'un oftat, c'o durere adâncă luă capul fetei în mâini, și însetat zise încetat:

«Tu ai plâns Pachia! să te sărut pe frunte...»

Câtă îndumnezeire!...

Ce miros de flori de câmp, de romanițe; cum aducea adierea îmbătarea parfumului fânului strâns în căpiți.

Pe la cosași, ca de la o lume la alta' focurile se vedeau arzând ca o iluzie ca un vis pentru acei ce rămân hipnotizați la ultima îndrăgire a naturei. — Stele pe lanuri, lumini și viață nedescrisă!

Rătăcită, câte-o lăcustă îmbrăcată în costumul verde săria prin cositură; cântecul unui grier asurzitor... d apoi al broaștelor!...

În această împrejmuire de frumuseți, din fața colibei pe o lespede de piatră,

1) Puțină.

stătea moș Surdoiaie. Degetele mâncii desfătau pletele albe, cigăindu-le. Parcă o figură de marmoră tăiată înadins pentru a prezenta mai multă luare aminte.

Urmarea poate, cum era singur, de stătea așa pe gânduri... codrui trecutului lui... Acele povestiri, dacă avea câte odată plăcerea să le spue, ce făceau să rămâi mișcat prin câte trecuse și câte văzuse de când a fost băitan și până mai deunăzi. Toate aveau farmec, erau trăite, clădeau adevărata viața a unui om.

Se întreba dl singur în gând: De ce întârzia atâta Pachia, mai mult ca în scară? Oare să nu se adevărească cele ce-i răsărise lui prin minte?, ce-i spunea inima de mai multă vreme? — Doamne ferește, de păcat!... Ce rușine!...

Nu se poate, așa i se nălucește în dragostea prea mare ce o purta... Dar nu... nu... poate e adevărat... și atunci... i se pare că e așa... și din ce în ce șivoiul realității îl atrăgea în vârtejul spumos...

De aceia, îl primise numai pe el, sâmbăta trecută, în cancelaria curței, iar pe ceilalți îi dăduse afară!...; de aceia pantalonarul cel cu ochilari, cu fața tocită de femei, îi întindea mai multă vorbă, cu ademeneli, ca și cum, i-ar fi dorit binele. De aceia întreba de fată și nu-i dete nimic din prăjinele de adunat sau săcerat... doamne ferește... de aceia chiar când era pe câmp să dădea jos din gabrioleță și întins la el venea, îi arăta deosebită considerațiune ca pentru om bătrân...

De aceia Pachia avea mărgelile mai multe la gât... doamne ferește... de aceia...

Cuprins de frică și să nu se fi întâmpat vre-un rău, o lua pe cărărușa îngustă tot înainte.

Ce se auzea oare lângă hot?... Parcă fășia ceva în papușoi, parcă se distingeau șoapte rugătoare, împotrivire...

I use urechia să asculte mai bine.

— Doamne! — Era să cadă în țărână, să zbiere, să țipe, să-și sfășie inima din loc! «Ce nenorocire, ce rușine! «Fiica lui...» care o alintase, care ținea ea la ochii din cap, să ajungă a fi ademinită, umilită, necinstită!... «Fiica lui...» atât putu să judece, apoi sângele i se sui în fața începui a clocoti prin vine, ochii luară o înfățișarea unui om sălbatic. Ca o fiară se reîntoarse în colibă, vedea sânge, cum curge sânge... cum se răz-

bună pe acel care se îndurase să-i răpească comoară; pe aceia care o crescuse cu atâtea nevoi, cu lacrimi, — înșfacă coasa și tiptil, tiptil ca un ucigaș care voia să lovească fără greș, cu capul gol, cu gura-i tremurândă, disperat, ajuns lângă victimă trânti în capul pofditorului de carne, ca în capul unui șarpe...

Fața lunii se ascunse după o șuviță de nor...

Adoua zi, jandarmii duceau la Subprefectură pe Moș Surdoiaie, iar Pachia în urmă se ducea să se roage, să stea, în temniță în locul tătucăi „că nu era vinovat!...”

Constant Cihan.

1905, Februarti.

SPRE CRÂNGUL MORȚII

*Ași vrea să râd, ași vrea să joc,
Dar n'am noroc
De cât să plâng
Când toți să 'mbatî de plăceri
In vraja dulcii primăverei
Cu fete 'n crâng.*

*Căci poate mi-este scris așa:
Cu jalca mea
Din loc în loc
Să rătăcesc plângând mereu
Ruina sufletului meu
Fără noroc.*

*Când din speranțele-mi de-ieri
Numai dureri
Mi s'au ales,
Când pentru mine 'n lume nu-s
Minute dulci — Zâmbiri de sus,
Ce înfeles*

*Mai are viața mea atunci?
Când toți prin lunci
Petrec cântând
Și râd voioși sub sărutări
De buze dulci și 'n desmierdări
De soare blând,*

«eroilor, tu care înconjori pe Seli inter-
preții tăi». Și Esiod după Strabon zice:
«El (adică Jupiter) visita Dodona și fagul
«fatidic, la picioarele căruia locuiesc Pe-
lasgii». Mai departe II paragr. zice: «Vom
«zice că Dodona cu muntele la picioarele
«căruia este zidit templul și care se nu-
«mește indiferent Tomaros sau Timaros
«apartine în Principu Thesproților și nu
«trecu de cît prea târziu sub dominațiunea
Moloșilor». Mai departe în al 12 paragr.
zice: «cu toate acestea rămâne stabilită
«la origină fură oameni cari îndepliniră
«la Dodona funcțiunile de profeți, și poate
«că însuși Omer să le fi ridicat, căci
«această denumire de ipoteți ce a între-
«buițat era de natura să înțeleagă
«asemenea profeți. Mai târziu, este ade-
«vărat se delegau trei bătrâne femei să
«îndeplinească aceste funcțiuni. Tu la o
«epocă în aparența când Dionea ea însăși
«fu chemată să împărtașească cu Jupiter
sanctuarul de la Dodona».

va urma

V. DIAMANDI Profesor
Salonic

Aducem călduroase mulțumiri
următorilor noștri abonați cari
s'au grăbit a ne sprijini ahitândune
abonamentul pe anul corent.

S. S. Valerian Kiriță de la Sf.
Mitropolie, D-na Felicia M. Ionescu
Pomârla, D-șoara Marie Buchman
profesoară Constanța; Dl S. P.
Mavrojani comerciant. Frații M și
V. Cotta, mari comercianți, Ion
N. Roman avocat, Eftimie Radu
Vasile Toma mari comercianți,
Al. Heldenbusch droguist, Stiefler
antreprenor Hotel Continental, D.
Banciu berar, Al. Ciomofoiu,
Kremmer Director Hotel Carol I,

Gr. Măldărescu Șef de Ocol, Opran
Potârea Inginer Pitești, C. Badea
Primar Tortoman, Nicolae Calciu
Panciu, Anastase Gh. Hrițcu Lip-
nița, D. Banica, Bellu perceptor
Parachioi.

Poșta lui „OVIDIU“

Cihan Burdujeni. Numai D-nii C. Bossie,
Vrabie, Coian și Let. Vasilescu au achitat
abonamentul; mai rămân de încasat: Ion
V. Stamate, N. Gallea, G. Carpus, I. Du-
mitrescu, Lupescu, Laurențiu Stanescu,
Z. E. Marinescu, Negruți, N. Neagu,
I. V. Calinescu și M. Coșteanu.

Cum vezi sunt cam mulți ne achitați
și rugăm a ne trimite plata abona-
mentului lor de urgență contrariu vom reveni.

Preotului Ioanorici la Valală — Vrea
să zică ne ai tras la fit cu cinci abona-
mente. Bravo — și la mai mare!!

Bradeșeanu la Vârciorova: *El... Tu
quoque Brutus* cu 7 abonamente să întreci
pe Sfinția sa în iscusință și *nărav*... nu
ne așteptam... dar n'am încheat cu D-ta
până la lichidare...

I. Cnescu Plocești. In No. viitor. Ce
facem cu cei 5 abonați...? Rugăm a ne
răspunde, dar favorabil.

Th. P. la Târgu-Neamțu. Serie-i și tu
personal căci eu nu-l cunosc. Aștept re-
zultatul știut.

„OVIDIU“

Recomandăm institutul model de
D-șoare C. Papainopol din Con-
stanța, tuturor părinților, cari do-
resc să dea copilelor lor instrucțiua
și educațiua cuvenită, coform prin-
cipiilor de pedagogie.

A apătut :

Sfârșitul Lunei de Claps, cu o prefață de G. Ranetti.

În numărul viitor vom face recenziunea.

NECESITATEA UNEI IGIENE SOCIALE

conferință

de Dr. I. DUSUCAN

La Bereria «*REGALĂ*» a fraților Gheorghiu se servește cea mai excelentă bere de Opler și mâncări reci. Serviciu prompt și orchestră în toate serile.

Hotel «*CONTINENTAL*» cel mai elegant situat în centrul orașului îl recomandăm tuturor acelor ce vizitează Constanța.

Cofetaria «*LA FURNICA*» a d-lui Petre Postelnicu e asortată cu cele mai delicioase bomboane, dulcețuri, șampanie, liqueruri, etc.

Vinurile cele mai renumite și naturale de Odobești și Cotnari se găsesc numai la depozitul d-lor *Frați Mihail și Vasile C. Cotta*. Rău voitori au dat repetite asalturi de a compromite această firmă reputată, însă în zadar, căci minciuna și calomnia s'au zdrobit de capetele calomniatorilor. Noi recomandăm cu toată însuflețirea constanțienilor vinurile magazinului *Frați Cotta*.

Abonamentul în cursul anului 1905 [al cincelea] de la apariția lui «Ovidiu» începând cu numărul din Martie, rugăm pe stimații noștri abonați, să bine voiască a ne trimite costul pe un an pentru buna regulă.

MARE DEPOZIT DE VINURI

KYTHINE A. RADU

Str. Mungabui No. 28, Constanța

Mare depozit de vinuri indigene și fructă naturală la d-l

G. BZESCU și BUCUREȘTIANU

Droguerie Medicinală

ALEX. I. HELDENBUSCH

Constanța, Str. Carol sub (Hotel Regal).

Asortată cu toate articolele acestei branșe ca : parfumuri, articole de toaletă, cauciucuri, seringi etc. se vinde mai estin ea ori unde.

(el mai bun maestru în bransa frizerii

recomandăm pe

D-l Arachel Asadurian

— 35 Str. Carol 35 —

La Tipografia D. Nicolaescu se caută 2 ucenici pentru a învăța arta Tipografiei și unul pentru legătoria de cărți.

FETELE INSTRUITE

Una din condițiile de căpetenie ale propășirii unei Națiuni, stă în creșterea tinerilor generații, cu cât educația și instrucția vor fi mai solide cu atâta și viitorul va fi mai asigurat.

Ziarul *Cronica* din București cunoscut prin stăruința ce depune către acest scop, a început publicarea unui roman intitulat

FETELE INSTRUITE

și care răspunde pe deplin la întrebările : *Ce este ce fetele instruite ? Care-i viața lor ? Ce speranță au ele ? Care e viitorul lor ?*

Toată lumea trebuie să citească acest roman, el este copiat din viața de toate zilele și va fi o călăuză luminată și serioasă, atât pentru părinții fetelor cât și pentru fete însăși.

Cereți *Cronica* la toate chioșcurile și la toți vânzătorii de ziare.

5 ban! foaia în toată țara 5 ban!

A apătat :

Sfârșitul Lumii de Claps, cu o prefață de G. Ranetti.

In numărul viitor vom face recenziunea.

NECESITATEA UNEI IGIENE SOCIALE

conferință

de Dr. I. DUSCIAN

La Bereria «REGALĂ» a fraților Gheorghiu se servește cea mai excelentă bere de Opler și mâncări reci. Serviciu prompt și orchestră în toate serile.

Hotel «CONTINENTAL» cel mai elegant situat în centrul orașului îl recomandăm tuturor acelor ce vizitează Constanța.

Cofetaria «LA FURNICA» a d-lui Petre Postelnicu e asortată cu cele mai delicioase bomboane, dulcețuri, șampanie, liqueruri, etc.

Vinurile cele mai renumite și naturale de Odobești și Cotnari se găsesse numai la depozitul d-lor Frați Mihail și Vasile C. Cotta. Rău voitori au dat repetite asalturi de a compromite această firmă reputată, însă în zadar, căci minciuna și calomniile s'au zdrobit de capetele calomniatorilor. Noi recomandăm cu toată însuflețirea constanțienilor vinurile magazinului Frați Cotta.

Abonamentul în cursul anului 1905 [al cincelea] de la apariția lui «Ovidiu» începând cu numărul din Martie, rugăm pe stimații noștri abonați, să bine voiască a ne trimite costul pe un an pentru buna regulă.

MARE DEPOSIT DE FĂINA

EFTIMIE A. RADU

Str. Mangaliei No. 39, Constanța

Mare deposit de vinuri indigene și țuică naturală la d-l

G. RIZESCU zis BUCRESTEANU

Droguerie Medicinală

ALEX. I. HELDENBUSCH

Constanța, Str. Carol sub (Hotel Regal).

Asortată cu toate articolele acestei branșe ca : parfumuri, articole de toaletă, cauciucuri, seringi etc. se vinde mai eftin ca ori unde.

(el mai bun maestru în branșa frizerii
recomandăm pe

D-l Arachel Asadurian

— 35 Str. Carol 35 —

La Tipografia D. Nicolaescu se caută 2 ucenici pentru a învăța arta Tipografiei și unul pentru legătoria de cărți.

FETELE INSTRUITE

Una din condițiile de căpetenie ale propășirii unei Națiuni, stă în creșterea tinerilor generații, cu cât educația și instrucția vor fi mai solide cu atâta și viitorul va fi mai asigurat.

Ziarul *Cronica* din București cunoscut prin stăruința ce depune către acest scop, a început publicarea unui roman intitulat

FETELE INSTRUITE

și care răspunde pe deplin la întrebările : *Ce este cu fetele instruite ? Care-i viața lor ? Ce speranță au ele ? Care e viitorul lor ?*

Toată lumea trebuie să citească acest roman, el este copiat din viața de toate zilele și va fi o călăuză luminată și serioasă, atât pentru părinții fetelor cât și pentru fete însăși.

Cereți *Cronica* la toate chioșcurile și la toți vinzătorii de ziare.

5 bani foaia în toată țara 5 bani

D. BALANESCU

MAGAZIN DE FERARIE

CONSTANȚA

Strada Carol I No 167

*Special în vâpșele, lucrări ulei En-
zese și de la Frații Asan, qualit. I-a*

Asortiment complet în articole de

FERARIE LUCRATA

pentru imobile

Broaște, Balamale, Cuie La-
câte, Ciment, Var hidraulic, Ni-
covale, Menghinele și unelte de
timplărie etc. etc.

Toate cu preturile foarte estine.

